

Boterhammen aan de Kanaal

Langs het Albertkanaal in Merkssem, Deurne, Schoten en Wijnegem ligt het tweede grootste bedrijventerrein van de provincie Antwerpen, maar het is ook een buurt waar heel wat mensen wonen. De combinatie van werken en wonen maakt dat fiets-, auto- en vrachtverkeer er de weg delen, met ingewikkelde verkeerssituaties tot gevolg. Daarom heeft de provincie Antwerpen een gebiedsgericht toekomstplan uitgestippeld voor een leefbare en vlot bereikbare Kanaalkant.

kant

plannen voor goed wonen en werken rond het Albertkanaal

TAHNEE VAN STEENBRUGGE [DIENST RUIMTELIJKE PLANNING, PROVINCIE ANTWERPEN]

De Kanaalkant is een wat vergeten, maar buitengewoon interessant gebied dat zich uitstrekt vanaf de Antwerpse haven tot aan Wijnegem. Het wordt begrensd door de Antwerpse Ring, de Houtlaanbrug en de Bisschoppenhoflaan en doorkruist achtereenvolgens het grondgebied van Merkssem, Deurne, Schoten en Wijnegem.

Functies met verschillende ruimteclaims in één gebied

Met zowat vierhonderd hectare aan economische activiteiten is de Kanaalkant na de haven het tweede grootste bedrijventerrein in de provincie Antwerpen. Het gebied, dat een poort vormt tussen het havengebied en het hinterland, is dus van groot economisch belang. Door zijn strategische ligging oefent het een enorme aantrekkingskracht uit op bedrijven, die hun goederen kunnen vershippen via het Albertkanaal. Meer vervoer over het water betekent dat er minder vrachtwagens in de file staan. De Kanaalkant ligt net naast de Antwerpse haven, maar moet niet voldoen aan dezelfde strenge voorwaarden. Het bedrijventerrein wordt er enerzijds gekenmerkt door verouderde bedrijfsgebouwen, een relatief beperkt gebruik van het kanaal en een verwaarloosd, ongeordend openbaar domein.

Anderzijds ligt de Kanaalkant in sterk verstedelijkt gebied. Dat zorgt voor een diversiteit van functies en gebruikers: er zijn niet alleen bedrijven en woningen, maar ook scholen en sportclubs. Al die functies genereren heel wat verkeer. Nagenoeg de volledige ruimte in de Kanaalkant wordt benut, er blijft maar weinig beschikbare ruimte over. Bovendien is de invulling van die ruimte zeker niet optimaal. Dat zorgt voor druk op het ruimtegebruik en creëert een tweestrijd tussen bedrijven en wonen. Zo moeten heel wat vrachtwagens zich een weg banen langs de woonstraten om de snelweg te bereiken. Hierdoor krijg je zowel druk op de wijken als op de bedrijven, die hun activiteiten niet naar behoren kunnen uitvoeren.

Het begin van de Kanaalkant

De Vlaamse overheid heeft het economisch belang van de Kanaalkant vastgelegd in het 'Economisch Netwerk Albertkanaal' (ENA, zie ook Ruimte 21: 'Economisch Netwerk Albertkanaal 2.0'). Dat is een ruimtelijk netwerk van 25 Vlaamse gemeenten langs het Albertkanaal, in de nabijheid van de E313 – op het grondgebied van twee provincies. Het netwerk heeft als doel de economische sterktes van het gebied op elkaar af te stemmen en de economische groei te stimuleren.

Het ENA vindt zijn oorsprong in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dit structuurplan wijst op het grote belang van het Albertkanaal voor de verdere ruimtelijk-economische ontwikkeling van Vlaanderen. Specifiek voor de Kanaalkant stelde de Vlaamse overheid in zijn besluit van 23 april 2004 dat er nood

is aan inbreiding en herstructurering voor het optimaal gebruik van dit bedrijventerrein.

De Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) kreeg in 2006 de opdracht om een masterplan op te maken met subsidies van het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen. Al snel werd duidelijk dat een bredere en gebiedsgerichte aanpak nodig is.

Een oplossing vanuit een louter economische invalshoek bleek onvoldoende, omdat het bedrijventerrein sterk verweven is met het omliggend stedelijk weefsel. De Vlaamse overheid gaf de provincie Antwerpen de opdracht voor een gebiedsgericht toekomstplan bestaande uit een visie en een actieplan. In 2012 begon de provincie Antwerpen aan deze uitdaging. Samen met de beleidspartners werkte ze in twee jaar tijd een toekomstplan uit, dat nu nu volop in uitvoering is.

Een veelheid aan projecten als kans

Het was belangrijk om vanaf het begin een goede samenwerking op te bouwen met de beleidsmakers in de Kanaalkant. En dat zijn er nogal wat: drie districts- en drie gemeentebesturen, zes Vlaamse

